

Princenhage

26 juni 2013

Wijkplan

[inhoud ►](#)

DORPSRAAD
PRINCENHAGE
DORP IN BREDA

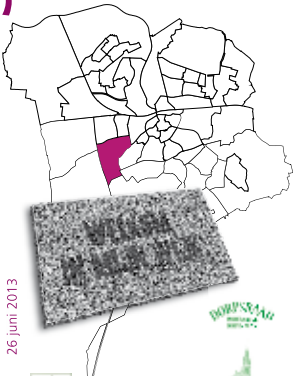
SECRETARIAAT
POSTBUS 9569
4801 LN BREDA

Gemeente Breda

Princenhage Wijkplan

26 juni 2013

Gemeente Breda

Buiten Spelen

[lees meer](#)

Bewoners en gemeente maken een inventarisatie van:

- Goede speelplekken voor jeugd en jongeren.
- Nagaan met omwonenden: Waar komen ze graag? Wat missen ze nog of kan beter? Welke plekken bieden kansen?

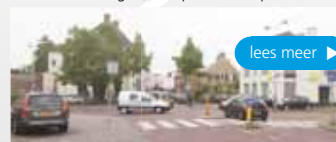

mooi & gezellig

Verkeer & Parkeren

Bewoners en gemeente pakken samen met politie en scholen de verkeersoverlast aan door het maken van een inventarisatie van:

- Lastige kruisingen!
- Te hard rijden!
- Verkeerd parkeren!
- Meer bekeuren?
- Fysieke verkeersmaatregelen? In kaart brengen, dan prioriteit bepalen.

[lees meer](#)

Communicatie meldingen & klachten

[lees meer](#)

Vanuit de gemeente wordt voorlichting gegeven over het bevorderen van het melden van klachten.

- Hoe meld ik klachten snel en gemakkelijk
- Hoe vertelt de overheid beter wat ze met meldingen doet

Princenhage Museum

Haagsemarkt, Martinuskerk en Voetpad Kerkhof

[lees meer](#)

De dorpsraad en de gemeente streven samen naar het verbeteren van karakteristieke uitstraling

Entrees Princenhage (Kop van Dreef en andere)

[lees meer](#)

Bewoners en gemeente trekken samen op om de toegangswegen - ons visitekaartje - te verbeteren.

bloeiend verenigingsleven stadsdorp mooi & gezellig

Algemeen

- Aanloop tot wijkplan
- Uitgangspunten
- Visie
- In vogelvlucht
- Cijfers en feiten
- Jeugd en jongeren

[lees meer](#)

Tien thema's.

Per thema een werkgroep. Wat is probleem of wens, welke oplossingen. Een werkgroep bestaat uit bewoners van Princenhage, met hulp en advies van gemeente en deskundigen.

[lees meer](#)

Bijlagen

[lees meer](#)

Bijlage 1 Activiteiten, gemeenschapsaccommodaties en speelgelegenheden en een schets van voorzieningen

Bijlage 2 Wijkplattegrond

Bijlage 3 Welke communicatiemiddelen zijn er, waar staat actuele info

Woonbuurt Gielis Beijsstraat en omgeving

- WonenBreda knapt zijn huurwoningen op.
- Groen-Wit zet velden en kantine in voor de hele wijk.
- Huurders en buren verbeteren de woonomgeving, onderling contact en het leefklimaat.

[lees meer](#)

Hondenpoep

Met omwonenden oplossingen zoeken voor hardnekkig probleem:

- inventariseren waar dit vooral speelt
- inspelen op gedrag van het baasje
- hondenuitlooppaatsen - wat moet daar anders?

[lees meer](#)

Zwerfvuil en Afval

[lees meer](#)

De gemeente is verantwoordelijk voor vuilnis ophalen en afval verwijderen. De bewoner:

- Geeft het goede voorbeeld en ruimt zelf ook op
- Spreekt elkaar aan op rommel
- Geeft aan waar telkens problemen spelen en wat eraan te doen is.

Duurzaam Dorp

Dorpsraad en gemeente organiseren samen bewonersbijeenkomsten:

- Duurzaam Dorp bepalen richting: Hoe verminderen we ons energieverbruik?
- Wie denkt mee over mobiliteit, voedsel, minder afval. Waar beginnen in Princenhage?

[lees meer](#)

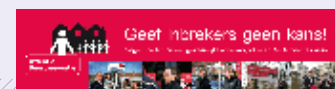

Veiligheid

Woninginbraak:

- Voorkomen is beter dan genezen. Het Inbraakpreventieteam doet op verzoek gratis een check aan huis: (076) 531 01 80
- Door Buurtpreventieteams minder inbraken en diefstallen. Doorgaan met oprichten! Belangstelling? Bel (076) 571 35 32

[lees meer](#)

Het wijkgericht werken is een gemeentelijk vastgestelde manier om de wijk centraal te stellen bij verbetering van de leefbaarheid. Het opstellen en uitvoeren van wijkplannen is hiervoor een middel. Door samen te denken, keuzes te maken en uit te voeren, wordt de agenda voor verbetering van de leefbaarheid in de wijken bepaald en uitgevoerd. Zo ook in Princenhage. Ook bij wijkgericht werken blijft gemeente Breda verantwoordelijk voor het beheer van de openbare ruimte en voor de basiskwaliteit. Riolering, bestrating, onderhoud aan bomen, om er enkele te noemen, worden niet overgelaten aan bewoners. Wel zal de wijkmanager waar mogelijk trachten om de gemeentelijke onderhouds- en vervangingsprogramma's meer af te stemmen op hetgeen de wijk vraagt.

Een wijkplan is niet vrijblijvend. De ondertekening door wethouder en voorzitter van de dorpsraad is om te onderstrepen dat het om een serie bindende afspraken gaat. Het is nu aan de werkgroepen om in gezamenlijkheid de afspraken invulling te geven en uit te voeren.

► Aanloop tot wijkplan

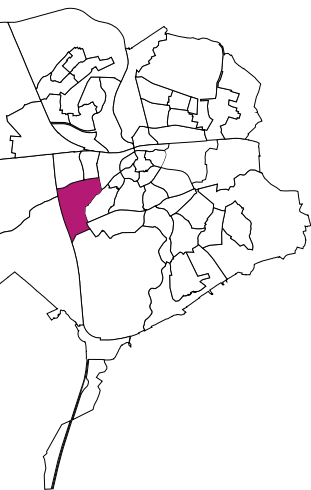
Eind 2012 is op de Algemene Ledenvergadering van de dorpsraad aangekondigd dat met het wijkplan voor het dorp Princenhage gestart wordt. Gemeente en dorpsraad bepaalden daarna samen aanpak en tijdschema.

In maart 2013 zijn vier buurtbijeenkomsten georganiseerd. Drie buurtavonden (voor gebied noord, midden, en zuid Princenhage) voor bewoners, en één voor organisaties gevestigd of werkzaam in Princenhage. De opkomst varieerde van een dertigtal tot ruim zestig personen. In totaal namen ruim honderdtwintig bewoners deel aan deze buurtavonden, naast vele professionals en vertegenwoordigers van instellingen. Aan de aanwezigen is gevraagd waar men trots op is in Princenhage, waar nog aandacht voor nodig is en of men daar zelf over wil meepraten en aan mee wil doen. Alle documenten zijn op websites geplaatst, zodat iedereen kennis kon nemen van de voortgang en de inhoud van het wijkplan-in-wording. Daarnaast is met enige regelmaat informatie verschenen in het wijkblad.

Studenten van Avans Hogeschool hebben advies gegeven over het verloop van de buurtavonden, over de sociale kaart van Princenhage, en over het beter betrekken van jeugd en jongeren bij een wijkplan. Ook is in drie (vijfde-) groepen op basisschool De Eerste Rith een soortgelijke bespreking geweest als op de buurtavonden. Tot slot zijn er buiten de avonden en besprekingen om, nog tal van verzoeken en tips van bewoners binnengekomen, mondeling en via de e-mail. Waar mogelijk zijn deze bevindingen verwerkt in het wijkplan.

De resultaten van de buurtavonden bespraken dorpsraad en gemeente (het team van de wijkmanager) in april. Op basis daarvan zijn de gekozen thema's voor het wijkplan tot stand gekomen. Op de Algemene Ledenvergadering van de dorpsraad van eind mei is de voortgang nader toegelicht en begin juni zijn de werkgroepen van start gegaan.

Voor prioriteitenstelling van de gekozen thema's en invulling van acties zijn de volgende uitgangspunten en achtergrondinformatie gebruikt.

► Uitgangspunten

1 Draagvlak

werd het idee voldoende gesteund, kwam het op meerdere avonden terug, sluit het aan op de gedeelde visie?

2 SMART

is het idee SMART te maken? Een toets op concreetheid, haalbaarheid, relevantie. (SMART = Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Relevant, Tijdsgebonden)

3 Openbare ruimte: gedeeld, herkenbaar en duurzaam

de basis moet op orde blijven: schoon, heel, veilig.

4 Behoud het goede van dit dorp, verbeter het zwakke

steun lopende initiatieven, zet in op innovatie, ga bedreigingen tegen.

5 Het dorpse karakteristieke karakter wordt gerespecteerd

6 Het prettig wonen geldt voor jong en oud, kortom voor iedereen

7 Verbinding met Buitengebied, Heuvel en Westerpark/Tuinzicht

voor afstemming en samenwerking is verbinding met omliggend gebied zinvol, aangezien mensen en ontwikkelingen niet aan wijkgrenzen gebonden zijn.

8 Burgerinitiatief in het algemeen belang bij een terugtrekkende overheid moet wél de juiste ondersteuning krijgen van die overheid:

goede terugkoppeling en juiste en vlotte medewerking van gemeentelijke diensten is cruciaal voor het welslagen.

9 Jaarlijkse meting van het effect van het wijkplan

10 Dorpsraad werkt namens bewoners samen met gemeente

► Visie

Op de buurtavonden bleek een sterke en eenduidige opvatting over Princenhage. Deze sluit goed aan op de feitelijke situatie van dit stadsdorp. Die visie laat zich als volgt kernachtig samenvatten:

saamhorig *stadsdorp*
 bloeiend verenigingsleven
diversiteit mensen
 hoog voorzieningenniveau
 rustig *gezellig* hecht *veilig*
 karakteristieke uitstraling

Saamhorig: velen zijn betrokken, zorgzaam en actief en verbonden met elkaar.

Diversiteit: jong & oud, kortom voor iedereen.

► In vogelvlucht

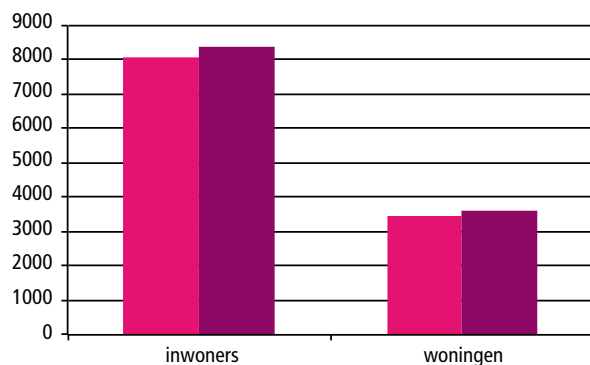
Princenhage was voorheen een grote zelfstandige gemeente naast Breda, met een rijk historisch verleden. Evenals andere dorpen rondom Breda werd het bestuurlijk onderdeel van de Gemeente Breda. In het geval van Princenhage in 1942. Er is een breed gedragen en ervaren opvatting dat Princenhage een 'dorp-in-de-stad' is, met alle lasten en lusten daaraan verbonden. De term 'stadsdorp' past daar beter bij dan 'wijk'.

Elk dorp en elke wijk in Breda is anders, heeft een eigen karakter en eigenschappen.

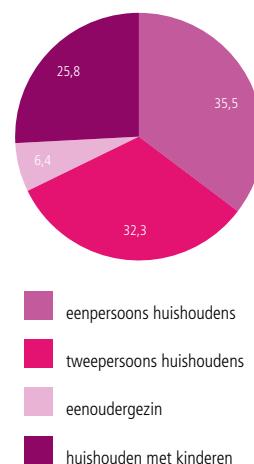
Princenhage is bijvoorbeeld geen plattelandsdorp. Het is een stadsdorp dat nauw verbonden is met de direct omliggende wijken. In de gemeentelijke bestuurlijke indeling (dus ook de wijkmonitor) wordt voor alle eenheden de term 'wijk' gehanteerd. In dat kader is Princenhage geen uitzonderlijke 'wijk': op veel aspecten neemt Princenhage in de circa veertig wijken een middenpositie in.

► Feiten en cijfers

Aantal inwoners, woningen, huishouden

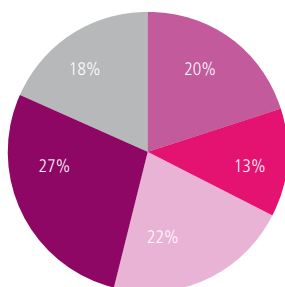
Verdeling huishoudens (in%) 2012

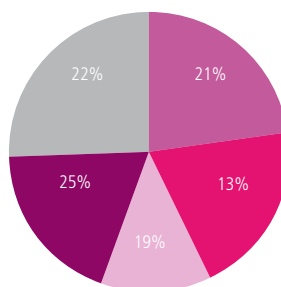
Gemiddeld wonen er 2,3 mensen in een woning. Circa 40% van alle woningen is huurwoning. Aandeel Prinsenhage op het stedelijk totaal is 4,5% (inwoners) en 4,6% (woningen). In 2011 zijn 102 personen in Prinsenhage geboren en overleden er 92. Gemiddelde leeftijd hoofdbewoner is 52 jaar.

Leeftijdsoopbouw in 2012 en een prognose voor 2025

Inwoners per leeftijdsgroep 2012

Inwoners per leeftijdsgroep 2025

Er zijn twee basisscholen (beide onderdeel van INOS). Voor het Voortgezet Onderwijs zijn de twee meest nabijgelegen scholen: Mencia de Mendoza en Markenhage.

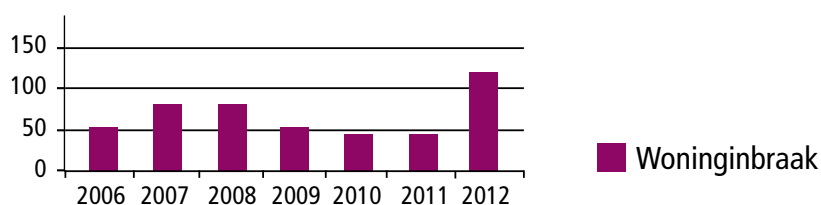
Nationaliteiten: In 2012 waren 171 inwoners van Marokkaanse afkomst, ofwel 2% (voor heel Breda is dit 3%). De andere categorieën 'niet-Nederlandse nationaliteit' tellen minder dan 100 personen elk. Er woonden 19 'vluchtelingen' en veruit de grootste rubriek 'niet Nederlandse afkomst' is 'overig': circa 1.100 personen - van Polen tot Amerikanen.

Leefbaarheid

Princenhage is volgens de gemeentelijke wijkmonitor gemiddeld en stabiel. Soms zit Princenhage aan de 'positieve' kant vergeleken met andere wijken, maar niet extreem. Over het geheel genomen is er weinig veranderd in twee jaar, ook niet aan die doorsnee positie. Princenhage scoort vaak op (of net boven) het stedelijk gemiddelde. Van de bijna 40 Bredase wijken is de positie van Princenhage op veel aspecten ongeveer plaats 20. Ook de sociaal-economische gegevens van de bevolking (inkomen, opleiding, werkgelegenheid) afgezet tegen alle Bredase wijken geven Princenhage een middenpositie. Enkele kengetallen aangaande leefbaarheid uit de wijkmonitor:

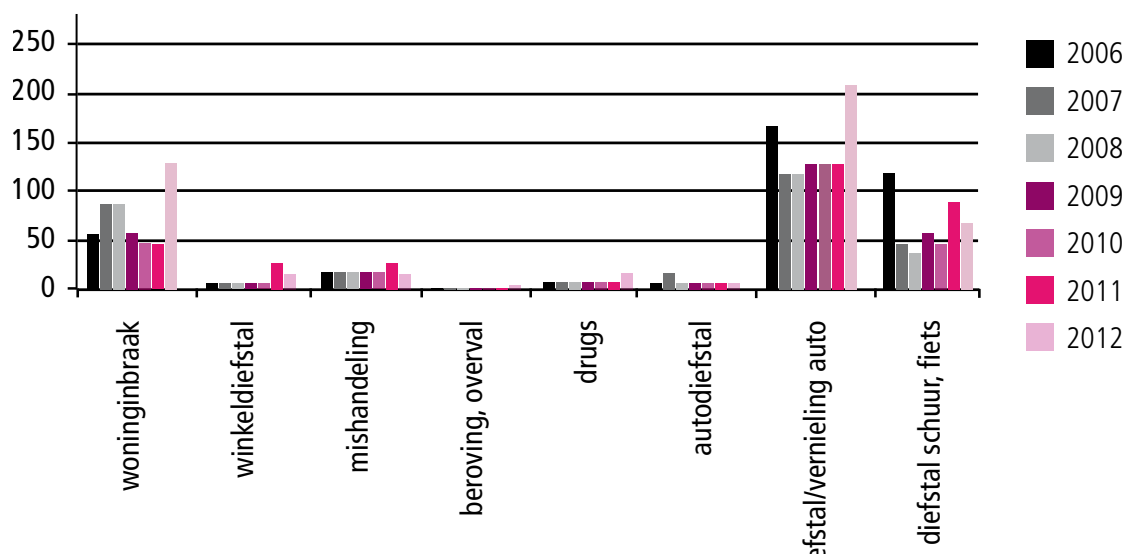
Princenhage	2010	2012	Stedelijk gemiddelde	Uitleg bij de getallen
verhuist binnen wijk %	51	53	37	Hoe hoger hoe meer binding.
sociale samenhang (i)	6,1	6,7	6,3	(i) = indicator, hoe hoger hoe beter
leefbaarheid ®	7,3	7,1	7,1	(N) = negatieve indicator: lager is beter
woonomgeving ®	7,3	7,2	7,2	% = percentage tevreden
parkeergelegenheid %	59	52	50	N% = onvrede in %
parkeerverlast N%	21	27	30	® = rapportcijfer (van nul tot tien)
speelruimte < 12 jaar %	66	69	61	
verloedering (N)	3,2	2,9	3,7	
onderhoud groen %	61	69	69	
schoon heel (openbaar) %	42	38	43	
ontmoetingsplek jongeren %	46	49	42	
overlast groepjongeren N%	5	4	12	
veilige buurt ®	7	6,8	6,8	
'vaak' woninginbraak N%	7	14	15	
autodelict 'vaak' N%	4	11	9	
obesitas N%	13	15	10	

De score op 'sociale samenhang' is een combinatie van antwoorden uit de gemeentelijke leefbaarheidsenquête (omgang in buurt, zich thuisvoelen).

Heel Breda vertoont hetzelfde patroon - ook een piek in 2012. Normaal schommelt het rond de 1200, nu 1500.

Overigens zijn circa 30% afgebroken pogingen tot inbraak en diefstal uit woning. Ook tellen insluipingen/weggegriste portemonnees in bijvoorbeeld het bejaardentehuis mee bij 'inbraak'.

Toelichting: Autogerelateerde incidenten zijn: bekrassing en vernieling, stelen van kentekenplaat, diefstal uit de auto. Fietsendiefstal en diefstal uit schuur/tuin zijn samengevat.

► Jeugd en jongeren

De buurtavonden hebben met name de 'oudere' buurtbewoners aangesproken. Met als gevolg dat de besprekingen over het wijkplan vooral gevoerd zijn door deze wat oudere bevolking - doorgaans veertig-plus. In Princenhage is geprobeerd om ook te achterhalen wat op gebied van leefbaarheid leeft onder de jongere bewoners. Dit is gedaan door enquêtes onder de jeugd en jongeren en door enkele gesprekken in de klas op een basisschool (De Eerste Rith). Dit geeft het volgende beeld.

De waardering voor Princenhage is bij elke leeftijdsgroep precies hetzelfde. Jong en oud noemen dezelfde kenmerken waarom ze Princenhage zo aantrekkelijk vinden: gezellig, goede contacten, de vele activiteiten, het gevoel van veiligheid. Het 'dorpse' karakter (inclusief kerk, winkeltjes) wordt ook genoemd. De overgrote meerderheid van de twintig-plussers heeft dan ook het voornemen om in Princenhage te blijven wonen, er een gezin te willen stichten en hun kinderen dezelfde geborgen woonomgeving te bieden als waar zij in opgroeiden.

Zowel de tieners als de twintigers hebben echter maar beperkt belangstelling voor wat er op dorpsniveau speelt (wijkplan en dergelijke): dat houdt hen niet bezig. Velen draaien uiteraard (als deelnemer/vrijwilliger) wel mee in de eigen carnavalsvereniging of sport- en hobbyclub. Als ze zich echter al willen inzetten voor het algemeen belang, dan is dat op het terrein van feesten en evenementen.

Als verbeterpunten benoemden zowel de tieners als de twintigers eveneens dezelfde thema's als op de buurtbijeenkomsten: minder afval op straat, minder woninginbraken.

De leefwereld van de 'tien-minners' buiten (buitenshuis en buiten schooltijd) is uiteraard het veldje, pleintje, plantsoen in de buurt. Zij hebben in Princenhage een groot aantal en goed uitgeruste speel- en hangplekken tot hun beschikking. Dat beseffen en waarderen ze. Ook blijken zij goed te weten wat beter kan (speeltoestellen) en wat hinderlijk is: het rondhangen en storend gedrag van tieners en de rommel en vernielingen die deze tieners soms veroorzaken.

De enquêtes werden gehouden door Avans-studenten in het kader van hun stage bij de gemeente. Dorpsraadsleden peilden de inbreng van negenjarigen in groep vijf op uitnodiging van leerkrachten van De Eerste Rith.

Het wijkplan richt zich op de leefbaarheid in Princenhage. De thema's die aan bod komen zijn thema's die in Princenhage zijn opgehaald. Dat betekent dat bepaalde beleidskaders van de gemeente en de uitvoering daarvan niet in het wijkplan voorkomen. Deze staan 'los' van de thema's uit het wijkplan. Dat geldt ook voor andere initiatieven ter bevordering van het leefklimaat, de inspanningen voor het Tennispark en het behoud van De Dobbelsteen, de groendeals en soortgelijke 'deals' van Princenhaagse burgers met de gemeente. Ook onvermeld blijven de vele bestaande activiteiten die uiteraard gewoon doorgang vinden. Deze blijven bijdragen aan het bruisende dorpsleven, ook zonder dat zij speciaal worden 'opgenomen' in het wijkplan. In de bijlage een schets van de vele vaste sportieve, culturele en gezellige activiteiten en evenementen.

► De thema's voor Princenhage zijn

- 1 Buiten Spelen
- 2 Verkeer en Parkeren
- 3 Communicatie meldingen en klachten
- 4 Haagsemarkt, Martinuskerk en Voetpad Kerkhof
- 5 Entrees Princenhage
- 6 Woonbuurt Gielis Beijssstraat en omgeving
- 7 Hondenpoep
- 8 Zwerfvuil en Afval
- 9 Duurzaam Dorp
- 10 Veiligheid

► Thema 1: Buiten Spelen

Wat

De benutting door jeugd (0 - 12 jaar) en jongeren (12-18) van de speel- en ontmoetingsplaatsen in de (semi-) openbare ruimte.

Waarom

Doel is te voorzien in de behoefte van jeugd/jongeren aan voldoende en adequate buiten-speel- en verblijfsmogelijkheden buitenshuis. Er is best veel maar wat kan nog beter.

Hoe

Nagaan wat jeugd en jongeren vinden van de bestaande voorzieningen en waar ze behoefte aan hebben. Raadpleging van belanghebbenden daarover. Inventarisatie afronden en vervolgens ideeën en maatregelen opstellen. Daarbij onderzoeken: de voorgenomen omvorming/herinrichting van de gemeentelijke buitenspeelvelden, de voornemens van Groen-Wit om nog meer betekenis te hebben voor de wijk, de geuite wens om nog meer gebruik te maken van de Dorpswei, het aanbod van de basisscholen om buiten schooltijd hun pleinen beschikbaar te stellen, alsook de diverse locaties binnenshuis voor ontmoeting jeugd/jongeren.

Wie

Een werkgroep van bewoners van Princenhage en medewerkers gemeente. Contactpersoon is Karlien Klijn.

Wanneer

De werkgroep gaat uit van een doorlooptijd van circa acht maanden. Zij start met een consultatie, najaar 2013. Ideevorming vindt plaats winter-2013 en voorjaar-2014. Uitvoering van het plan volgens het Speellandschap start eind voorjaar-2014.

Speelveld

► Thema 2: Verkeer en Parkeren

Wat

Onoverzichtelijke kruisingen, snelheidsovertredingen, begaanbaarheid trottoir, parkeerdruk centrumgebied en parkeer-knellsituaties elders, automobilistengedrag, afhalen/brengen bij scholen/kinderopvang, foutparkeren op stoep/gras, fiets-/ beloopbaarheid naar het Buitengebied.

Waarom

Naar de beleving van veel Princenhagenaren dient er op vlak van (auto-) verkeer het een en ander te verbeteren. Men stoort zich aan verkeerssituaties en automobilistengedrag, men vraagt zich af waarom er niet meer bekeurd kan worden ('gehandhaafd') of waarom er geen fysieke danwel concrete verkeersmaatregelen genomen kunnen worden om die ergernissen weg te nemen. Enkele zaken die ook op de avonden werden vermeld, worden in dit kader meegenomen: de toegankelijkheid op stoep en straat, het wegnemen van obstakels/ knelpunten voor voetgangers en fietsers.

Hoe

Van belang is om eerst goed in kaart te brengen op welke locaties wat precies speelt. Daarbij is inbreng van de omwonenden van belang, evenals gegevens van politie en gemeente. Daarna bepalen wat prioriteit verdient in het nader bekijken wat er mogelijk is. Daarbij tevens inschatten of het perspectief biedt om naar fysieke (vaak kostbare) ingrepen te kijken, of dat het vooral gaat om inspelen op verkeersgedrag. Of zelfs dat de conclusie moet zijn dat het weliswaar een breed ervaren en hardnekkige ergernis betreft, doch dat 'ermee leven' de beste slotsom is: besluiten tot 'nietsdoen.'

Wie

Een werkgroep van bewoners van Princenhage en medewerkers gemeente. Contactpersoon is Jan Verheij.

Wanneer

De werkgroep start half juni met het opstellen van een analyse en tijdpad.

Vijfsprong Haagweg

► Thema 3: Communicatie meldingen & klachten (schoon/heel/veilig)

Wat

Het melden van klachten, het in behandeling nemen door de gemeente en politie, de voortgangs- en resultaatmelding door de overheid – zowel individueel (persoonlijke terugkoppeling) als algemeen (berichtgeving).

Waarom

Menigeen stelt dat het doorgeven van gesignaleerd vies/stuk/onveilig/beter/ gemakkelijker moet of zelfs minder ergerniswekkend. Daarbij gaat het ook om het terugkoppelen door de behandelaar, hetzij als voortgangsrapportage (“het zal nog enige tijd duren want”) hetzij als resultaat (“het euvel is/wordt dan-en-dan-verholpen”). Ook wordt op prijs gesteld dat niet alleen de individuele melder bericht krijgt maar dat meer en adequatere berichtgeving plaatsvindt naar algemener publiek, ter preventie en om begrip te kweken. Doel is dus begrip kweken, inzicht verschaffen, tips geven.

Hoe

Alle ‘routes’ nagaan waarop meldingen binnenkomen bij de gemeente en de politie (telefoon, e-mail, website, post). Signalen uit de gemeenschap oppakken. Verbetervoorstellen maken. Daarna de mogelijkheden nagaan voor betere (algemene) voorlichting. Bewoners moeten zelf melden (de werkgroep neemt niet de klachten zelf over).

Wie

Een werkgroep van bewoners van Princenhage en medewerkers gemeente. Contactpersoon is Madelon Baljeu.

Wanneer

De werkgroep start in de zomer.

► Thema 4: Haagsemarkt, Martinuskerk en Voetpad Kerkhof

Wat

Inrichting marktplein, karakteristieke uitstraling centrum maximaliseren, beleid & maatregelen op de bestrating, straatmeubilair en gezichtsbepalende gevels.

Waarom

Hoewel enkele onderdelen van het centrum recent goed zijn opgeknapt, resteren enkele zaken zoals herstraten van het plein bij de Martinuskerk. Dan kunnen gelijk enkele verwante situaties worden meegenomen. Het gaat om het analyseren, voltooien en verder versterken van de karakteristieke uitstraling van Princenhage, wat blijkens de avonden bijzonder sterk gewaardeerd wordt. Er hoeft geen 'strik' om het centrum, maar enkele welgekozen puntjes op de i kunnen het imago van Princenhage voor de bewoners en bezoekers sterk verbeteren.

Hoe

Enkele deelprojecten, nog nader in te vullen: a. herstraten kerkplein; b. voetpad tussen kerkhof en Sinte Maerte en aansluiting kerkhof op openbare weg; c. Haagsemarkt – verkeersituatie nagaan, straatmeubilair en terrasjes evalueren, parkeersituatie bekijken, richtlijnen voor de gevels in combinatie met 'welstand' en 'monumenten'.

Wie

Een werkgroep van bewoners van Princenhage en medewerkers gemeente.
Contactpersoon is Marian Verheij.

Wanneer

De werkgroep start deze zomer met het opstellen van een plan van aanpak.

Haagsemarkt/kerk

► Thema 5: Entrees Princenhage

Wat

De toegangen tot stadsdorp: maatregelen en toegankelijkheid.

Waarom

De entrees van Princenhage moeten worden aangepakt, zeker wanneer er ge- of verbouwd wordt. Alle entrees zijn: Dreef, Haagweg, Liesboslaan, Heilaarstraat, Rithsestraat, Mastbosstraat, Heuvelstraat, Zuilenstraat. Dit teneinde de (be-) leefomgeving van bewoners en bezoekers van Princenhage te verbeteren. Het gaat om openbare ruimte: bestrating, groen, straatmeubilair, verkeerssituatie en overige zaken. Aansluiting op bestaande en nieuwe bebouwing is van belang.

Hoe

Inventariseren; analyseren; betrekken omwonenden/belanghebbenden; prioriteiten stellen; plan van aanpak maken; plan van aanpak uitvoeren.

Wie

Een werkgroep van bewoners van Princenhage en medewerkers gemeente. Met waar nodig nog aangevuld met expertise vanuit gemeente of andere instanties. Contactpersoon is Lenny Sinke.

Wanneer

De werkgroep start in juni met het opstellen van een plan van aanpak, voor korte, middellange en lange termijn. Dit plan van aanpak zal in het vierde kwartaal 2013 gepresenteerd worden.

► Thema 6: Woonbuurt Gielis Beijsstraat en omgeving

Wat

Betere benutting openbare ruimte en speelvelden, leefbaarheid, ontmoeten en verbinden. Het gebied beslaat, naast de Gielis Beijsstraat: Esserstraat, Postillonstraat, Dreef (de 'Kop'), Laan van Mertersem (aangrenzend deel), Heuvelplein en Heuvelstraat (aangrenzende delen), en het Groen-Wit terrein.

Waarom

Lange tijd was de toekomst van het complex huurwoningen van WonenBreborg onzeker: sloop of grondig aanpakken? Daardoor verloedering, verval en onaantrekkelijkheid voor kandidaat-huurders: slechts wie geen kant op kon ging er wonen, zo kort mogelijk, met overlast, anonimiteit, criminaliteit en een verslechterend imago als gevolg. Inmiddels is het tij aan het keren. WonenBreborg gaat in dit complex groot onderhoud uitvoeren en de bewoning is stabiel en minder negatief dan voorheen. De ambities van het naastgelegen Groen-Wit zijn eveneens goed voor deze buurt. Dit is een goed moment om de relatie van deze woonbuurt binnen Princenhage, en als schakel tussen Princenhage en Heuvel, verder te verbeteren.

Hoe

De communicatie tussen de verschillende groepen en instanties zal eerst op gang gebracht moeten worden. Verder gaat het om aansluiten op wat al gaande is: WonenBreborg en Groen-Wit raadplegen. Kijken hoe aan te sluiten met openbaar terrein en met sociale activiteiten. Nagaan met bewoners van aangrenzende straten wat hen opvalt, positief en negatief. Een gezamenlijke agenda bepalen.

Wie

Een werkgroep van bewoners van Princenhage en medewerkers gemeente. Ook vertegenwoordigers van betrokken instellingen: WonenBreborg en Groen-Wit. Contactpersoon is Jeroen de Kievit.

Wanneer

De werkgroep start in juni met een bijeenkomst speciaal voor de bewoners van de woningen in de Gielis Beijsstraat zelf, omdat zij tot nu toe weinig van zich laten horen en hun deelname in deze werkgroep onmisbaar is.

Gielis Beijsstraat

► Thema 7: Hondenpoep

Wat

Hondenuitloopplaatsen en overlastsituaties: hoe bewonersgedrag te beïnvloeden?

Waarom

Opvallend veel en fel wordt geageerd tegen de overlast die hondenpoep op de openbare weg en in openbaar groen oplevert.

Hoe

Dit bewonersgedrag (de hond volgt de baas) analyseren. Nagaan waar dit vooral speelt – welke locaties. Spreken met omwonenden. Niet alleen over de ergernis maar vooral ook over oplossingsrichtingen. Daarbij tevens inschatten of het perspectief biedt om naar fysieke (wat kostbaardere) ingrepen te kijken, of dat het vooral gaat om inspelen op gedrag. Of zelfs dat de conclusie moet zijn dat het weliswaar een breed ervaren en hardnekkige ergernis betreft, doch dat ‘ermee leven’ de beste slotsom is: besluiten tot ‘nietsdoen.’

Wie

Een werkgroep van bewoners van Princenhage en medewerkers gemeente. Contactpersoon is Vincent Breukers.

Wanneer

De werkgroep start direct na de zomer.

Hondenuitloopplaats

► Thema 8: Zwerfvuil en Afval

Wat

Mensen meer bewust maken van eigen verantwoordelijkheid aangaande zwerfvuil; inzicht verkrijgen in knelpunten en het beleid van de gemeente; inzicht verkrijgen in oorzaken en oplossingen en deze in gang zetten. Bij 'zwerfvuil' gaat het om het wegwerpen van verpakkingsmaterialen en dergelijke, het laten liggen van rommel, het ophopen van (huishoudelijk) afval, het illegaal dumpen.

Waarom

Velen storen zich aan zwerfvuil op stoep en plein, op straat, in het openbaar groen, in brandgangen en soortgelijk 'niemandsland'. Zwerfvuil is nadelig voor de aanblik (en dus beleving) van de wijk.

Hoe

Nagaan waar dit structureel speelt, via meldingen bij gemeente, door eigen inzichten en verdere navraag over oorzaken en oplossingsrichtingen. Via Wijkblad (bijvoorbeeld) bewust maken van beleid gemeente, eigen verantwoordelijkheid bewoners en laten meedenken over verbetermogelijkheden. Hierbij valt te denken aan: andere locatie vuilnisbak, aanspreken partijen/actoren, gezamenlijke 'Nederland Schoon' acties met omwonenden en scholieren. Insteek hierbij is afstemming met werkgroep Hondenpoep.

Wie

Een werkgroep van bewoners van Princenhage en medewerkers gemeente. Contactpersoon is Angelique van Damme.

Wanneer

De werkgroep start juni/juli.

► Thema 9: Duurzaam Dorp

Wat

Energie, voedsel, mobiliteit en afval: betere verwerking en gebruik op elk van deze gebieden op buurtniveau.

Energie: energemaatregelen per woning, collectieve energievoorziening via milieuvriendelijke opwekking (zon/wind/aardwarmte). Voedsel: milieuvriendelijker telen en consumeren, gezamenlijk tuinieren, 'stadslandbouw' op braakliggende terreinen. Mobiliteit: alternatieven voor de (privé-) auto (autodelen, fiets/bakfiets). Afval: scheiding en hergebruik, repareren, delen van spullen.

Waarom

Minder milieuschade; besparingen realiseren dankzij zuiniger en duurzamer omgaan met materialen en apparaten; lagere stookkosten leiden tot lagere woonlasten.

Hoe

Eerst raadplegen van bewoners: waar gaat hun belangstelling naar uit, wil men actief meedenken en doen? Dan de meest kansrijke 'deelprojecten' kiezen en uitvoeren. Werven en vervolgens informeren van belangstellenden/deelnemers per deelproject. Bijvoorbeeld: eigenaar-bewoners over de mogelijkheden van energetische maatregelen op individueel woningniveau. Bij elk deelproject gebruik maken van deskundigheid binnen gemeente en lokale experts op duurzaamheid (zoals BredaDuurSaam, BRES, SOAB).

Aansluiten bij gemeentelijk beleid waar dit zinvol is (Klimaatnota/ Uitvoeringsprogramma).

Wie

Een werkgroep van bewoners van Princenhage en medewerkers gemeente, bijgestaan door lokale experts. Contactpersoon is Robbert Jan van Nunen.

Wanneer

De werkgroep start in juni met een verkenning van de mogelijkheden en gaat na hoe zij de bewoners het beste kan raadplegen.

► Thema 10: Veiligheid

Veiligheid is een belangrijk thema voor de gemeente. Het veiligheidsbeleid wordt jaarlijks verwoord in het jaarplan Veiligheid, waarbij wordt ingezoomd op diverse thema's. Ten aanzien van deze thema's wordt beleid ontwikkeld voor de gehele stad, waarbij per wijk wordt bekeken in hoeverre dit beleid kan worden ingezet, dan wel maatwerk kan worden geleverd. In de wijkplannen wordt het veiligheidsbeleid concreet vormgegeven.

In de jaarlijkse Veiligheidsmonitor scoort Princenhage over de hele linie overeenkomstig het Bredaas gemiddelde. Op enkele onderdelen zelfs daarboven: een positieve ontwikkeling.

Het meest prangende is echter het aantal woninginbraken in Princenhage. Princenhage is gemeentelijk nu benoemd tot één van de Top-8 wijken, waar extra wordt geïnvesteerd op woninginbraken. Om dit aan te pakken wordt ingezet op buurtpreventie. Er is al geruime tijd een buurtpreventieproject, namelijk de Haagweg. Recentelijk zijn er drie nieuwe buurtpreventieprojecten bijgekomen (omgeving Witwerkerstraat, Esserstraat/Dreef/Haagse Markt, gedeelte Ambachtenlaan/Zeilmakerstraat). Een vijfde buurtpreventieproject staat ook gepland (Heilaarpark).

Naar aanleiding van enkele overvallen en ramkraken wordt gestart met het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) aan de Haagsemarkt/Dreef/Esserstraat. De bewoners en ondernemers in dit gebied hebben aangegeven hier graag in te willen investeren.

De jongerenoverlast wordt voor Princenhage niet als een groot (ernstig) probleem ervaren. Geregeld wordt er melding gedaan van overlast, maar dit valt onder de noemers 'hinderlijk' of 'overlast' en niet 'onveiligheid'. Hier wordt wel direct op geanticipeerd door de stadsmarinier en de wijkagent, en door het inzetten van extra toezicht.

Bijlage 1

Activiteiten, gemeenschapsaccommodaties en speelgelegenheden en een schets van voorzieningen (zonder volledigheid na te streven)

De belangrijkste maatschappelijke accommodaties: De Koe, De Dobbelssteen, Princenhof.

Daarnaast zijn ook allerlei activiteiten in: Groen-Wit kantine, Eerste Rith aula, de kerken Martinus en Johannes, Huis van de Heuvel (ook de bibliotheek), aula crematorium Zuylen, zalen horeca: Het Roode Hert, De Posthoorn, Café Heuvelzicht, De Korenmolen, voormalige Raadhuis.

Activiteiten vinden er plaats zoals: kaarten, biljarten, warme maaltijden, koffie-ochtenden, Burendag, vlooiemarkt, tentoonstellingen, rommelmarkten, exposities, lezingen, optredens (muziek, toneel), jeu-de-boulen.

Gymzaal De Eerste Rith, gemeentelijke sporthal De Doelen, gemeentelijk terrein Rithestraat (hondenverenigingen), tennispark i/o, volkstuincomplex. Speelvelden/groenrecreatie: Groen-Wit, Dorpswei, plantsoenen, trapveldjes (en diverse sporttoestellen) op diverse locaties. Jaarlijkse evenementen georganiseerd door OVP, SEP, C.C. 't Aogje. Of door specifieke verenigingen / stichtingen: Sinterklaas, Kerstboom en Kerststal, Pasen, Koningsdag, Carnaval, De Tien van 't Aogje, Vrijmarkt/Dorpsbraderie, Avondvierdaagse, Kermis, Schaatsbaan op Haagsemarkt, Dorpsquiz, Nieuwjaarsconcert. Exposities door Princenhaags Museum, hobbyisten en verzamelaars.

Er zijn zeker 30 'vaste' carnavalsverenigingen, kaartclubs, tientallen koren, diverse muziekgroepen/-bandjes, orkesten, majorettes, sport/fitnessclubs, lokale afdelingen van de charitas: kerkelijk (parochie) en seculier (Zonnebloem, Humanitas), wijkafdelingen van KBO en KVO, de Scouting Sint Martinus, de Hobbyclub, Sociëteit Doel-Punt (voorheen W-groep), jeugdhonk De PitStop.

Jeugd/jongeren: SKIP organiseert circa zeven vaste evenementen voor basisschool-kids, er is in ruime mate peuter- en buitenschoolse opvang (m.n. Kober en Bellefleur), tal van oudergroepen vanuit de twee basisscholen.

Diverse buurt-groendeals (ook Opgesluisd-Breda), Zoutstrooi-deal, Heuvelplein-deal, een vijftal Buurtpreventieteams. Speciale vermelding: Tennispark, Coöperatie De Dobbelssteen.

Er is een gezondheidscentrum (huisartsenpost), een prikpost en een apotheek.

Last but not least is er het gevarieerde winkelaanbod en de horeca.

[Lees verder ▼](#)

Bijlage 2

Wijkplattegrond

Plattegrond met belangrijkste voorzieningen en clubs

Bijlage 3

Welke communicatiemiddelen zijn er, waar staat actuele info

www.breda.nl > Wonen, Wijken en Vervoer > Wijkgerichtwerken > Wijkplannen

www.dorpsraadprincenhage.nl

www.wijkbladprincenhage.net

Diverse centrale organisaties in Princenhage hebben een eigen website: zoals CC 't Aogje, SGAP, SEP, SKIP, De Dobbelsesteen. Deze zijn via bovenstaande sites te vinden.

Naast de digitale media voorziet ook het papieren Wijkblad Princenhage in de bestaande communicatiebehoefte. Dit wekelijkse berichtenblad wordt huis-aan-huis verspreid in Princenhage en de omliggende buurten (oplage 6.000).

